

МАРКО КРАЉЕВИЋ

(1335 - 1395)

Иако је овај јунак и владар познат као Марко Краљевић, реч је о Марку Мрњавчевићу, сину краља Вукашина. Као младић, боравио је на двору цара Душана. У то време су његов отац Вукашин и његов стриц Угљеша били цареве саветници. Марков отац је био савладар Уроша Нејаког по одлуци његовог оца, цара Душана, тако да је Марко, као најстарији Вукашинов син, од Уроша добио титулу краља, што је значило да ће њему, Урошу, бити наследник, јер Урош није имао потомке. Не чуди ова Урошева одлука, ако се сетиш песме „Урош и Мрњавчевићи”. Док су се сви борили за власт и отимали од Уроша, Марко му је био веран, па је чак штитио Уроша и од сопственог оца, краља Вукашина. Марко је уживао велико Урошево поверење. Толико је то поверење било да је послат у дипломатску мисију у Дубровачку Републику. Наравно, Марко је оправдао Урошево поверење. Не треба пуно размишљања па да се закључи да други великаши нису волели Марка, за разлику од народа који је одлично умео да протумачи особине оних који су владали. Марко није учествовао са оцем и стриком у Маричкој бици, а ни кнез Лазар није имао поред себе у Косовском боју Марка, иако је био последњи наследник Немањића. Народ ту кнежеву одлуку никад није могао да разуме, а поготово што је дубоко веровао да би се Косовски бој другачије завршио да је Марко био предводник. Када други пут чујеш изреку „Касно Марко на Косово стиже” немој мислити да значи да је стварно касно стигао, него у њему није ни учествовао. Упркос Урошевој жељи и жељи народа, Марко никада није био краљ, али му је остало презиме Краљевић, тако да му титулу бар великаши нису никада могли узети.

Сигурно знаш да је Марко био турски вазал, слуга. У то време се то сматрало издајничким чином, али се ту налази још једна занимљивост у вези са Марком. Многи великаши – вазали, запамћени су као издајце, али не и Марко. Народ је одлично знао да Марко није издајца. Наравно, то се знало према његовим поступцима, те није чудо да је читав циклус песама посвећен управо Марку.

И као турски вазал, није пропуштао ниједну прилику да заштити народ. Иако се борио на турској страни, доказао је да је на страни напаћеног српског народа, о чему постоје и бројни записи. Познате су Маркове речи пре битке на Ровинама против влашког војводе Мирче: „Молим Господа да буде хришћанима помоћник, а ја нека будем први међу мртвима у овом рату”. Као да је знао. Погинуо је у тој бици 17. маја 1395. године.